

Uitgave 2021-5 • periode 12 september - 24 oktober 2021

Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland

LUTHERROOS

Kerkblad van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland

Noord-Brabant - Limburg - Nijmegen

Met informatie over de kernen Bergen op Zoom, Eindhoven, Heusden, Nijmegen en Zuid-Limburg

Bij de Voorplaat

Bij de voorplaat:

Kunstschilder Jouk Boon maakte speciaal voor het met emeritaat gaan van zijn vader dominee Willem Boon een schilderij waarin alle standplaatsen van Willem Boon zijn verwerkt.

Van de Redactie

Zeer gewaardeerde lezer,
We staan weer aan het begin van een nieuw seizoen. We kunnen en mogen alweer wat meer vrijheden genieten en de hoop op een tijd zonder de beperkingen is nog steeds aanwezig.

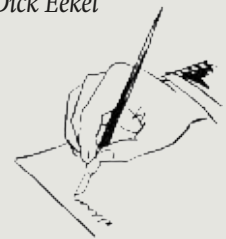
Als u dit leest is de startzondag en/of buitendag alweer geweest. Elke kern gaat weer met eigen activiteiten van start.

Dankzij de techniek kunnen we ook in deze vakantieperiode weer een Lutherroos in elkaar zetten. De kopij komt binnen via internet, het werken aan het blad gebeurt hier in Veldhoven maar 'straks' ook nog in het noorden van Duitsland waar collega Martin vakantie viert.

Zo wordt weer alles in het werk gesteld om u weer een fraai boekje te kunnen sturen.

Veel gezondheid voor iedereen en blij geloven en elkaar vasthouden, want mensen hebben mensen nodig. Geloven doe je niet alleen.

Dick Eekel

Colofon

De Lutherroos is een uitgave van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland en verschijnt zeven maal per jaar en wordt toegezonden aan (doop)leden van de gemeente en aan belangstellende relaties.

Overname van artikelen en/of foto's is toegestaan mits met vermelding van "Lutherroos" en het editie-nummer.

Redactie Lutherroos:

Dick Eekel (hoofdredacteur)

Martin de Groot (eindredacteur)

Susanne Freytag (lid)

Gerda Boon (tekstcorrectie)

Irene Oosterveer (tekstcorrectie)

Redactieadres:

p/a Vennekerhei 39

5508 WB Veldhoven

redactie@lutherszuidnederland.nl

Adrescorrectie en/of klachten over toezending:

Tom Tempelaar, Amerlaan 2

5626 BP Eindhoven

secretariaat@lutherszuidnederland.nl

Opplage: 600 exemplaren

Kopij aanleveren voor de volgende editie:

vóór 27 september 2021.

Die editie geldt voor de periode

van 24 oktober - 5 december 2021.

Wilt u ook de Lutherroos ontvangen?

U kunt altijd contact opnemen met één van de predikanten. U kunt vriend of lid worden van de Evangelisch-Lutherse Gemeente.

Hiervoor kunt u contact opnemen met de secretaris. Vrienden en leden ontvangen automatisch de Lutherroos.

Daarnaast kan iedereen die geïnteresseerd is aangeven de Lutherroos te willen ontvangen.

Wilt u dan uw naam, adres en geboortedatum opsturen naar: secretariaat@lutherszuidnederland.nl

Er zijn geen abonnementskosten maar een bijdrage aan de kosten van het blad in de vorm van een gift is van harte welkom.

Digitaal en op papier?

Ontvangt u de Lutherroos op papier en wilt u het blad ook digitaal ontvangen geef dit dan via een e-mail met uw naam en uw e-mailadres door aan redactie@lutherszuidnederland.nl.

Wilt u bijdragen aan de kosten van het kerkblad:

NL87 INGB 0001 1373 31

Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland
vermeld: Gift kosten Lutherroos

Inhoudsopgave

Van de redactie.....	2
Bij de voorplaat.....	2
Wilt u ook de Lutherroos ontvangen?..	3
Colofon.....	3

Mijmeringen bij een emeritaat.....	4
Uitnodiging.....	5
Emeritaat is geen afscheid.....	5

Een Luthers (ABC) - Rechtvaardiging...	6
Liederen van Luther.....	8
In Memoriam.....	8
Leren van Luther.....	10

Uit de kerkenraad.....	12
Verjaardagen in Zuid-Nederland.....	13

Advertenties.....	14
Collecte voor Haiti.....	15

Kern Bergen op Zoom.....	16
- Een nieuw begin.....	16

Kern Eindhoven.....	17
- Koffiebijeenkomsten.....	17
- Agenda Eindhoven.....	17
- Berichten uit Armenie.....	18
- Zomerkamp Snogh.....	18
- Verjaardagen kinderen.....	19

Kern Heusden.....	19
- Weer samen thuis.....	19

Kern Nijmegen.....	20
- Van de kerncommissie.....	20
- Nieuwe Plannen.....	21
- Terugblik op coronatijd.....	21

Kern Zuid-Limburg.....	23
- Collectes.....	23
- We mogen weer.....	23

Lutherse Woordzoeker 11.....	24
Contactadressen.....	25

Vieringen.....	26
- Kerkdiensten Eindhoven.....	26
- Kerkdiensten Heusden.....	26
- Kerkdiensten Nijmegen.....	27
- Huisviering Bergen op Zoom.....	27
- Kerkdiensten Zuid-Limburg.....	27

Meditatie: *Mijmeringen bij een emeritaat*

k sta voor de deur en klop aan. Als iemand mijn stem hoort en de deur opent, zal ik binnenkomen, en we zullen samen eten, ik met hem en hij met mij.” (Openbaring 3, 20)

Deze woorden uit het boek Openbaring, gesproken door de Heilige Geest en gericht aan de gemeente van Laodicea, werden vele jaren geleden, toen ik 16 jaar oud was over mij heen gesproken door ds. Hoevers, vrijzinnig Luthers predikant te Den Haag, bij mijn doop en belijdenis. Hij sprak daarbij de hoop uit, dat het vonkje geloof in mij mocht opvlammen tot een groot vuur.

In het boek Openbaring in dat derde hoofdstuk wordt de tekst hierboven vooraf gegaan door een ernstige vermaning: “Ik ken jouw werken, je bent noch warm noch koud.” En de Geest dreigt de gelovigen, omdat zij niet duidelijk kiezen voor Hem, uit te spuwen.

Duidelijk kiezen! Dat is het motto van deze tekst. En dat is het motto voor iedere gelovige door alle tijden. Wil kiezen voor God. En die keuze was voor een jonge Havo-leerling met wiskunde en chemie als hoofdvakken geen gemakkelijke. Die keuze hield in dat er met Grieks en Latijn en zeker met Hebreeuws een taalkundige richting moest worden ingeslagen, om van die keuze voor God je levensdoel te maken. Een keuze, die vaak niet warmhartig was genomen. Een keuze een beetje lauw in de mond. Zo geweldig waren mijn prestaties niet met Grieks en Hebreeuws, om van het geloof mijn toekomstig doel te maken.

Maar mijn belijdenistekst was niet, dat voorafgaande deel, maar de belofte van het hierboven geciteerde deel. “Ik zal de deur voor je open doen en met je eten.” Het is een belofte, die nog steeds geldig is voor iedere gelovige. De weg naar een volledige gemeenschap met God, namelijk samen eten, staat open, die deur is niet dicht.

Veel momenten in mijn werk heb ik beleefd, dat ik het gevoel had, dat Hij die deur wel dichtgooide. Momenten van grote zorgen, momenten van twist en onenigheid in mijn gemeente, zittend aan een ziekbed van iemand met veel pijn en wanhoop. Het zijn niet de mooiste ervaringen. En toch, en toch, en toch... De deur sloeg niet dicht. Het vonkje geloof werd niet uitgewaaid, doordat Gods belofte overeind bleef staan.

Bij veel ziekbedden en stervensbedden heb ik die ervaring mogen opdoen: God laat je niet alleen. Ook niet als je van te voren gedacht hebt, niet eens (meer) bij Hem te horen. Dat heb ik van Luther geleerd en daar was ik dankbaar voor: Er wordt van mij door God niets verwacht, behalve vertrouwen op Hem. En dat kan alleen maar een vonkje vertrouwen zijn.

Daar had ik trouwens ook niet mijn levensdoel als dominee voor hoeven te maken. Ik had mij niet door Grieks, Latijn en Hebreeuws hoeven te worstelen. Medewerker bij de plantsoendienst was ook goed geweest, of op school, wiskundeleraar worden of zo.

Aan het einde van mijn loopbaan als actief gemeente predikant wil ik iedereen danken voor het privilege, dat ik met hen door deuren ben gegaan om samen te eten van de tafel van de Heer. Ik wil iedereen vragen mij te vergeven, die door mijn activiteiten of door mijn gebrek aan activiteiten geen zin meer hadden om samen te gaan eten. En ik wil iedereen uitnodigen, toch vast te houden aan het geloof, dat die deur voor hen openstaat. Zoals in Laodicea, zo ook in Limburg of in Zuid-Nederland.

ds. Willem Boon.

Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland

Uitnodiging

Ter gelegenheid van het emeritaat van ds. Willem Boon - dat plaatsvond op 29 juli j.l. - nodigt de kerkenraad u uit voor een feestelijke dienst met aansluitend en een receptie op 26 september 2021 om 15:00 uur in de Lutherse kerk in Heerlen.

Het is tegelijkertijd ook een feestdienst voor het kerkgebouw. Het kerkgebouw is namelijk 60 jaar geleden in gebruik genomen.

Uw aanwezigheid wordt zeer op prijs gesteld.
*de kerkenraad
van de Lutherse Gemeente Zuid-Nederland*

**Lutherse kerk Heerlen
Meezenbroekerweg 70
6412 VL Heerlen**

Emeritaat is geen afscheid

Met emeritaat gaan is een moment van loslaten. De band tussen een gemeente en haar predikant is een bijzondere. Predikant en gemeente trekken samen met elkaar op en zo ontstaat een gedeelde geschiedenis, een geschiedenis van vreugde en verdriet, van bijzondere momenten in het leven van mensen.

Met zijn emeritaat mag een predikant de (mede-)verantwoordelijkheid voor het welzijn van de gemeente 'loslaten' en de gemeente 'laat haar predikant los'. Het is goed om bij dat moment stil te staan met een feestelijke dienst, met woorden van dank, met het delen van herinneringen. Daar is op zondag 26 september in de dienst, in de woorden van de sprekers en aansluitend bij de receptie gelegenheid voor.

Ikzelf vond het bijzonder fijn om met mijn komst in de lutherse gemeente Zuid-Nederland met een collega samen te werken. Die samenwerking is in de loop van de jaren gegroeid. In de coronatijd hebben we dan bijzonder intensief samengewerkt.

Al is een predikant met emeritaat, een keertje voorgaan in één van onze kernen of mij vervangen bij afwezigheid dat blijft tot de mogelijkheden behoren. Dus geen afscheid maar wel een moment van loslaten.

Het is een moment van loslaten van beide kanten maar gelukkig geen moment van elkaar uit het oog verliezen. We blijven op onze weg van het geloof verdergaan en daarin blijven we met elkaar verbonden. Als gelovige en vertrouwend op Christus genadegave blijven we met elkaar verbonden en op elkaar betrokken, allen levend onder Christus hoede.

ds Susanne Freytag

Wanneer u bij wilt dragen aan het cadeau van de gemeente kunt u uw bijdrage overmaken naar rekening NL80INGB0001046180 t.n.v. Evang. Lutherse Gemeente Zuid-Nederland met vermelding van: 'emeritaat Boon'

We volgen de corona-maatregelen van dat moment. Zo nodig vragen we een vaccinatiebewijs of anders is er een zelftest ter plaatse beschikbaar.

In verband met de inkopen voor de catering en de corona-maatregelen stellen we het op prijs wanneer u zich vooraf wilt aanmelden.

Aanmelden graag voor 19 september bij:
Gerda Boon: gerda.boon@hotmail.com

Wilt u bij uw aanmelding aangeven of u bij deze gelegenheid (kort) wilt spreken.

De dienst zal ook via een live-stream worden uitgezonden op het YouTube-kanaal van de Evangelisch-Lutherse gemeente Zuid-Nederland: Die kunt u terugvinden als u op YouTube.com zoekt naar 'Luthers Zuid Nederland'

Een Luthers (ABC)

en godsdienstige houding houdt zich niet alleen en ook niet in eerste instantie bezig met vragen over het hiernamaals, maar geeft vorm aan het leven hier en nu. Een christen die bij Maarten Luther in de leer is gegaan, zou daarom op vele terreinen een karakteristiek gedrag kunnen laten zien dat voortkomt uit zijn geloof in Jezus Christus. Dit keer de letter R van het alfabet.

Prof. dr. Markus Matthias (1956) is sinds 2008 hoogleraar Lutherana aan de Protestantse Theologische Universiteit (PThU) in Amsterdam. Zijn wieg stond in het Duitse Mainz.

Rechtvaardiging

Het leerstuk van de rechtvaardiging was voor Luther steeds een toetssteen van een goede of ware theologie. De rechtvaardigingsleer is het artikel waarmee de kerk staat (in stand gehouden wordt) of valt (ondergaat). Luther wordt bijna lyrisch wanneer hij erover schrijft.

‘Terwijl ik dag en nacht de tekst Romeinen 1:17 overdacht, keek ik, door Gods erbarmen, nog eens goed naar het zinsverband’. ‘De gerechtigheid Gods wordt daarin openbaar, zoals geschreven staat: de rechtvaardige zal uit geloof leven’.

Toen begreep ik dat Gods gerechtigheid zo moet worden opgevat, dat de rechtvaardige door Gods geschenk leeft, namelijk door het geloof, en dat bedoeld is: ‘door het evangelie wordt Gods gerechtigheid geopenbaard – de passieve gerechtigheid namelijk, waardoor de barmhartige God ons rechtvaardig maakt door het geloof – zoals geschreven staat: de rechtvaardige zal uit geloof leven’. Waarachtig, nu voelde ik me opnieuw geboren en door openstaande poortdeuren waarlijk het paradijs binnengegaan.

Meteen vertoonde de hele Schrift nu een ander aanzien voor mij. Ik liep vervolgens de Schriften door

zoals ik ze in mijn geheugen paraat had en bracht voorbeelden van een vergelijkbare verhouding, ook in andere woorden uitgedrukt, bijeen. Bijvoorbeeld ‘het werk Gods’, dat is: het werk dat God in ons verricht; de ‘kracht Gods’, waardoor hij ons krachtig maakt; de ‘wijsheid Gods’, waardoor hij ons wijs maakt; ‘sterkte Gods’, ‘heil Gods’, ‘heerlijkheid Gods’.

En zo hevig als ik eerst de term ‘gerechtigheid Gods’ gehaat had, zo groot was nu de liefde waarmee ik de lof zong van dat woord dat mij het aller zoetste was. Zo werd die plaats bij Paulus voor mij echt de poort van het paradijs.’

(Voorrede 1545, Latijn, WA 54, 187: 3-16).

In een terugblik op zijn leven en aan het begin van de hervorming merkt Luther op dat het er vooral om gaat, hoe wij het begrip Gods gerechtigheid moeten opvatten. Als wij eerst naar ons woordenboek kijken en dan met een bepaalde definitie van gerechtigheid de Bijbel beginnen te lezen en die proberen te begrijpen, dan zal het helemaal mislopen. Want het woordenboek zal - tot op de dag van vandaag - gerechtigheid definiëren als een deugd of als een situatie waarin of waarmee iemand recht gedaan wordt.

Gerechtigheid moet bewerkstelligd worden en is altijd verbonden met het resultaat van handelingen. Daden pakken positief of negatief uit en de gevolgen ervan moeten gecompenseerd worden door beloning of straf. Gerechtigheid ontstaat door compensatie, en daarom wordt dit soort rechtvaardigheid ook actieve rechtvaardigheid (*iustitia activa*) genoemd.

Daarentegen heeft Luther in de Bijbel een heel ander begrip van rechtvaardigheid gevonden die haaks op het eerste begrip van rechtvaardigheid staat. Hij heeft die vorm van gerechtigheid dan ook een ‘passieve gerechtigheid’ genoemd. Dat was op zich al een onbekende en eigenlijk ook onmogelijke woordcombinatie, uitgaande van de eerdere definitie dat gerechtigheid altijd betekent dat er iets hersteld en dus gedaan moet worden.

Passieve rechtvaardigheid ontstaat niet door een handeling die iets compenseert en komt ook niet voort uit handelingen van betrokke-

nen. Passieve rechtvaardigheid ontstaat op een heel andere manier, namelijk door te geloven. En geloven is eigenlijk geen (actief) handelen, het is slechts een aanvaarden of een ontvangen. Wat er aanvaard of ontvangen kan worden komt als het ware voort uit een zekere (goddelijke) vrijheid die juist niet gebonden is aan de eeuwige wet van gerechtigheid – het komt voort uit Gods barmhartigheid.

Rechtvaardiging door het geloof betekent daarom volgens Luther dat enkel en alleen daar rechtvaardiging geschiedt waar mensen erop vertrouwen (geloven) dat God hun zonden zonder meer vergeeft.

Zodra je hieraan een ‘opdat’ gaat toevoegen, gaat het mis. God is niet barmhartig opdat hij rechtvaardig kan zijn. God schenkt zijn genade niet opdat wij dan onze naaste van dienst kunnen zijn in onze werken. Dan zou Gods barmhartigheid steeds slechts een middel zijn om toch uiteindelijk de rechtvaardigheid te herstellen.

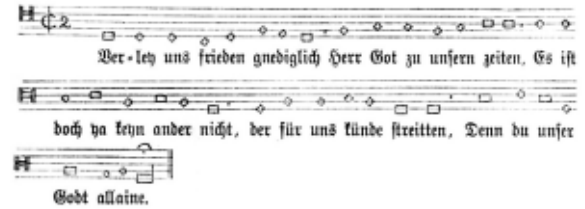
In dat geval zou ook de Bijbel uiteindelijk de actieve rechtvaardigheid (*iustitia activa*) vooropstellen - die op zich overigens best waardevol is. Nee, zegt Luther, de *iustitia activa* heeft wel haar plek in de samenleving, maar niet in de godsdienst. Hoe moeilijk dat misschien ook is, het geloof leert ons dat barmhartigheid beter is dan gerechtigheid, dat barmhartigheid de betere rechtvaardigheid is.

prof.dr. Markus Matthias

Liederen van Luther

In deze serie behandelen beide predikanten de liederen van Luther in willekeurige volgorde. Het is de bedoeling dat al zijn liederen een keer aan bod komen.

Verleih uns Frieden gnädiglich

Geef ons genadig, Here God' – 'Verleih uns Frieden gnädiglich' is een kort lied met maar één couplet dat gaat over een groot thema: Vrede.

Dit lied is het enige lied van Luther dat 'nieuw' is opgenomen in het huidige liedboek dat niet ook in het vorige liedboek heeft gestaan.

Luther heeft zoals vaker bij zijn liederen een eigen bewerking van een bestaand lied gemaakt. Dit lied van Luther is gebaseerd op een antifoon 'Da pacem, Domine' dat gedateerd wordt in de negende eeuw. Een antifoon is een wisselzang aan het begin van de dienst. Luther heeft zijn bewerking van dit lied in 1529 geschreven. Luther heeft ook de oorspronkelijke Gregoriaanse melodie bewerkt.

Reeds de reformator Bugenhagen (1485-1558) heeft in zijn voorstel voor

de liturgie, die hij in Noord-Duitsland introduceerde, dit lied aan het einde van de dienst geplaatst. In de lijn met deze traditie staat het lied 'Verleih uns Frieden gnädiglich' – 'Geef ons genadig, Here God' ook in ons liedboek bij de liederen voor aan het slot van de dienst.

De belangrijkste eigen toevoeging van Luther ten opzichte van de Latijnse tekst is dat hij het woordje 'genadig' toevoegt. De bede om vrede

is verbonden met het genadig zijn van God. Dat God genadig met ons mensen wil omgaan is de grootste herontdekking van de reformatie. God alleen kan de vrede bewerkstelligen.

De tekst is een algemene bede om vrede, een vrede die alleen God kan bewerkstelligen. De tekst kan hierdoor in vele situaties als een roep om vrede klinken.

Vaak wordt gezegd dat dit lied van Luther zijn oorsprong heeft in de bedreiging door het Turkse leger die tot aan Wenen kwam. Later klonk dezelfde bede om vrede in de godsdienstoorlogen in de tijd van de reformatie. In de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw werd

dit lied weer vaak gezongen als een bede om vrede in de tijd van de koude oorlog.

De lutherse predikant Wonno Bleij heeft in de jaren zeventig een vertaling van 'Verleih uns Frieden gnädiglich' gemaakt ten behoeve van

Da pacem, Domine,
in diebus nostris,
quia non est alius
qui pugnet pro nobis,
nisi tu Deus noster.
(Latijnse tekst)

Verley uns frieden gnediglich
Herr Got zu unsern zeyten,
Es ist doch ja keyn ander nicht,
der für uns künde streitten.
Denn du unser Gottt allaine.
(Luther, 1529)

Verleih uns Frieden gnädiglich,
Herr Gott, zu unsern Zeiten.
Es ist doch ja kein andrer nicht,
der für uns könnte streiten,
denn du, unser Gott, alleine.
(Evangelisches Gesangbuch 421)

'Geef ons genadig, Here God'
in 'Alle liederen van Luther' 37
en in 'Liedboek van de kerken' 414

de destijds door de IKON uitgezonden liturgische kinderdiensten; het lied vormde de afsluiting van de dienst. Deze vertaling is vervolgens in de bundel Zingend Geloven 1 opgenomen. Wonno Bleij voegt in zijn bewerking/vertaling een 'amen' toe, maar dat gebeurde in 1573 ook al!

Die algemene bede om vrede is heel algemeen geformuleerd maar wordt concreet gemaakt door de formulering 'in onze tijden'. We zullen ons dus bij het zingen moeten afvragen naar welke vrede we in onze tijd verlangen, naar vrede tussen generaties, op het werk, vrede in de gemeente, in de kerk, vrede tussen volkeren, enzovoort.

Elke tijd, elke situatie kent haar eigen verlangens naar vrede. Vrede juist daar waar het ons niet lukt die zelf te bewerkstelligen. De gelovige zingt, bidt, roept tot God om vrede en dat gebeurt vanuit een groot vertrouwen in God.

Vrede is één van de sleutelwoorden uit de Bijbel. 'Vrede' (Hebreeuws: 'sjaloom' – Grieks: 'eirènè') houdt veel meer in dan afwezigheid van oorlog alleen. Het heeft te maken met het totale welzijn van mens en milieu, van dier en plant, van de gehele schepping.

Vrede komt van God; geen militaire macht kan

blijvend vrede bewerkstelligen, daar is meer voor nodig.

Maar Luther verwijst met de bede om vrede nog veel meer naar de vrede van ons mensen met God, een vrede die alleen vanuit de genade kan worden verleend. Het 'in onze tijden' in dit lied verwijst dan ook met name naar dat we tijdens ons eigen leven de vrede met God mogen ervaren. De vrede wordt juist het meest bedreigd daar waar we op onze eigen macht en kracht vertrouwen en niet alleen op God.

ds. Susanne Freytag

In Memoriam

Alida Frederika Kamp-Vasterd

30 januari 1922 - 26 juli 2021

Mevrouw Kamp heeft een groot deel van haar leven in het buitenland doorgebracht. Ze woonde drie jaar in Indonesië en Singapore en twintig jaar in Zuid-Afrika. Haar man werkte daar voor een handelsonderneming.

In Kaapstad is ze luthers gedoopt. Ze was als kind niet met geloof opgegroeid. Door haar man is ze met de lutherse kerk in aanraking gekomen. Ze vond zichzelf heerlijk ouderwets en dat was prima zo.

In 1989 kwamen de heer en mevrouw Kamp terug naar Nederland. Hier ging haar man nog wel eens samen met ds. Baan op pad naar Zierikzee en verzorgde mevrouw bij thuiskomst een maaltijd voor beiden. Haar man overleed in het jaar 2000. Mevrouw is dus lang alleen geweest.

Gelukkig had ze heel veel contact met haar zoon. Die was erg belangrijk voor haar.

Mw. Kamp is, zoals ze wenste, in kleine kring begraven.

We wensen haar zoon veel sterkte met het verlies van moeder.

ds. Fia Tempelaar

Alida, die Zoon evertig.

Spiritualiteit in de Lutherse traditie

De cursus met dit thema hebben we afgelopen jaar in Eindhoven en Nijmegen aangeboden maar vanwege de alsmaar veranderende coronamaatregelen hebben we de cursus moeten afbreken. Dit jaar starten we opnieuw op beide locaties met dit thema.

Voor wie zich wil verdiepen in geloofsvragen is er al een aantal jaren de cursus leren van Luther. Elk jaar met een ander thema.

Bij de spiritualiteit draait het om het beleven en beoefenen van het geloof.

Spiritualiteit is een veelomvattend en een beetje vaag en zweverig woord geworden. Spiritualiteit gaat om de persoonlijke ervaring van het bovennatuurlijke, het hogere, het geestelijke. Hoe spiritueel bent u? Verschillende aspecten van spiritualiteit komen in deze cursus aan bod.

Wilt u zich daar eens in verdiepen, met elkaar over spreken en van theologen leren dan is deze cursus iets voor u.

Over de Bijeenkomsten:

I: Spiritualiteit van het bidden

docent: prof. dr. Markus Matthias

Voor Luther was bidden niet vanzelfsprekend. Bidden mag dan door Teresa van Lisieux (in haar *Histoire d'une âme*) zo mooi beschreven zijn als "het opwaarts bewegen van het hart", maar hoe doe je dat precies? Wat voor gebedsvormen bestaan er en welke rol speelt het persoonlijk gebed in het proces van innerlijke groei? Op welke manier kan bidden je toenemend vertrouwd maken met God of het goddelijke? Hoe kunnen we de nabijheid van God ervaren ook al kunnen wij onmogelijk opklimmen naar Gods ideale wereld? Luther heeft hier spannen-

de dingen over geschreven die we gaan lezen.

II: Spiritualiteit van het vieren

docent: ds. Willy Metzger

Liturgie is het geheel van gebeden, lezingen, ceremonieën en handelingen waarmee we bepaald worden bij de nieuwe werkelijkheid van God en diens heerschappij. In liturgie wordt niet alleen onze verbeelding geprikkeld maar nemen we ook fysiek deel in het zingen, in gezamenlijk gesproken gebeden, in staan en zitten, en in het zich heel bewust 'in een ruimte' bevinden. De schoonheid van die ruimte, de vertrouwde en soms vreemde klanken en beelden kunnen ons boven onszelf uittillen. Kerkmuziek en kerkliederen kunnen daarbij een belangrijke rol vervullen.

III: Spiritualiteit van het leven uit genade

docent: ds. Louisa Vos

Voor Luther is leven uit Gods genade een voortdurende spirituele oefening waarbij we leren hoezeer we Gods vergeving nodig hebben. In de boetepsalm 51 bidt David dat God zijn ogen moge afwenden van onze zonden. 'Zonde' is een leven dat op zichzelf gericht is: je meent

dat je je leven geheel zelf in handen hebt, je bent volledig autonoom. Daarmee ontken je hoezeer alles wat wezenlijk is in je leven je geschonken wordt en hoezeer je afhankelijk bent van anderen en de Ander. Wij zijn gemaakt om lief te hebben en geliefd te worden. Naar God en andere mensen toe leven is wat de Schepper heeft bedoeld en dan merk je hoezeer je die genade nodig hebt en waarom we dagelijks om vergeving kunnen vragen.

IV: Spiritualiteit bij de ervaring van het het lijden

docent: dr. Theo van Willigenburg

Lijden kan het gevolg zijn van liefde (je lijdt het meest aan het verlies van wat je lief is), maar veel lijden komt ook voort uit natuurrampen en uit menselijk kwaad. Vooral dat laatste heeft Bonhoeffer moeten ervaren. Daarbij werd het hem duidelijk dat een spirituele weg van omgang met je eigen lijden ons dichterbij de kern van ons bestaan en bij God kan brengen. De Bijbel kent niet voor niets talrijke weeklacht-psalmen waarin God wordt bevraagd en waarin de bidder een innerlijke verandering doormaakt juist omdat hij huilend Gods presentie zoekt.

V: Spiritualiteit van de Schrift

docent: ds. Susanne Freytag

In de protestantse traditie is de eerbiedige omgang met de Bijbel een belangrijke bron van spiritualiteit. Lutheranen in Duitsland kennen een Tageswort (bijbelvers voor de dag) en een Monatspruch. En niemand zal ooit het vers vergeten dat hij of zij bij de doop heeft meegekregen. We verkennen verschillende vormen van bijbellezing: van de Lectio Continua (waardoor je vertrouwd raakt met de wonderlijke wereld van de Bijbel) tot aan Lectio Divina ('herkauwend' lezen) en bibliodrama (je identificeren met een bepaald personage). Wie 'in de Bijbel' leeft zal, zoals Luther het heeft gezegd, "verzadigd en dronken worden" van de vele Paasdadens van God en de belofte van het heil in Christus.

Minimale deelname van de cursus op een locatie is 8 deelnemers.

Cursus Eindhoven

Locatie: Dommelhoevekerk,

Dommelhoevestraat 1A, Eindhoven

Tijd: dinsdagmiddag 14:30 – 16:00 uur

Data: 28 sep, 12 okt, 26 okt, 9 nov, 23 nov

Cursus Nijmegen

Locatie: Maranathakerk,

Steenbokstraat 86, Nijmegen

Tijd: dinsdagmiddag 14:30 – 16:00 uur

Data: 12 okt, 26 okt, 16 nov, 30 nov, 14 dec

Aanmelding:

Bij Susanne Freytag:

ds.freytag@lutherszuidnederland.nl

of 06-4395 5283

Kosten:

(tenzij u vorig jaar al hebt betaald)

Cursus op locatie: € 20,- (inclusief reader die tijdens de eerste bijeenkomst wordt uitgereikt)

De kosten van de cursus kunt u contant betalen op de eerste bijeenkomst.

Online-cursus

U kunt de cursus ook online volgen.

Het cursusgeld voor de online cursus: € 12,50

(Reader met rekening wordt toegestuurd)

opgeven via e-mail: lerenvanluther@gmail.com

met naam, adres en telefoonnummer.

Tijd: woensdagavond 19:30 uur – 21 uur

Data: 17 nov, 8 dec, 12 jan, 2 feb, 9 feb

ds. Susanne Freytag

Uit de kerkenraad

Uitspraak Commissie Bezwaren en Geschillen

Er zijn vanuit Nijmegen 2 verschillende bezwaren ingediend. Eén door de vier kerkenraads-kandidaten over het afwijzen van twee van hen door de kerkenraad i.v.m. belangenverstrengeling. De ander door Markus Matthias over de genomen kerkenraadsbesluiten t.a.v. de beoogde verkoop aan dhr. Van Bronswijk.

Afwijzing kerkenraads-kandidaten

De kerkenraad werd in het ongelijk gesteld omdat de kerkorde voorschrijft dat men eerst de verkiezing moet houden en pas tegen de bevestiging van een gekozen kandidaat mag men bezwaren indienen.

Bezwaar Markus Matthias

De heer Matthias heeft zich erover beklagd dat hij als kerkenraadslid niet tot extra vergaderingen van de kerkenraad van 22 april en 11 mei 2021 is toegelaten. Althans voor die van 11 mei is de betrokkene veel te laat uitgenodigd.

De kerkenraad was van mening dat iemand die lid is van een kopende partij niet bij de keuze tot verkoop kan worden betrokken.

In de ogen van het CCBG is het weren van een kerkenraadslid bij een vergadering een zwaarwegende zaak en een ernstige schending van de kerkorde.

De kerkenraadsvergaderingen van 22 april en 11 mei 2021 acht het college op basis van voorgaande overwegingen onwettig. De op die vergaderingen genomen besluiten worden door het CCBG bij deze vernietigd.

Dit betekent voor ons dat onder andere de verkoopbesluiten aan hr. Van Bronswijk nietig zijn verklaard en we pas opnieuw kunnen besluiten als de kerkenraad weer compleet is.

Ambtstermijn

Bij de nietig verklaarde kerkenraadsvergaderingen waren ook de aftredende kerkenraadsleden aanwezig en zij die teruggetreden waren. De kerkenraad was van mening dat zolang er geen opvolger is, zij nog een halfjaar in functie konden blijven om de honneurs van de eventuele opvolging waar te nemen. De commissie

was een andere mening toegedaan. Aftredende kerkenraadsleden mogen nog maximaal een half jaar blijven wanneer er nog geen kandidaten zijn gevonden of zolang nieuw gekozen kerkenraadsleden nog niet zijn bevestigd. Voor teruggetreden kerkenraadsleden geldt dit niet, de datum van opzegging is bepalend.

Aan het einde van de zitting kregen wij al te horen dat alle aftredende kerkenraadsleden en zij die teruggetreden waren geen deel meer van de kerkenraad uitmaken. De kerkenraad bestaat nu alleen nog uit mevr. Oosterveer, mevr. Mulder, ds. Freytag en ondergetekende. Zij is wel rechtsgeldig omdat alle ambten aanwezig zijn. Al onze bevoegdheden zijn ingetrokken met uitzondering van die zaken die betrekking hebben op de verkiezingen. De verkiezingen moeten terstond georganiseerd worden en mogen niet over de vakantie heen getild worden.

Nadat de kerkenraad weer compleet is, kunnen we ontheffing van dit besluit aanvragen. Ook werd nog ingegaan op de publieke protestactie in Nijmegen. Men vond dit gezien de gespannen situatie zeer verwerpelijk.

Uitslag 1e ronde kerkenraadsverkiezing
Zoals gezegd is er intussen een 1e ronde verkiezingen geweest met het volgende resultaat: Er zijn 92 stembiljetten ingediend met de volgende stemmen:

Vacature ouderling:

Dhr. Markus Matthias	26
Mevr. Coby Bouwens	66

Drie vacatures diakenen:

Mevr. Marlies de Vries-Dix	83
Dhr. Rob Schaak	72
Mevr. Annemarie van Diepen-Hovingh	68
Mevr. L. Dankbaar	38

Als ouderling is verkozen mevr. Coby Bouwens en de drie verkozen diakenen zijn mevr. Marlies de Vries-Dix, dhr. Rob Schaak en Annemarie van Diepen-Hovingh. Alle vier hebben ondertussen hun ambt officieel aanvaard.

Tom Tempelaar

Mededeling van de kerkenraad

Zoals u al in deze Lutherroos hebt kunnen lezen, dienen de verkiezingen zo snel mogelijk te worden afgerond. De eerste ronde van de verkiezing is al geweest en u heeft kunnen lezen wie er verkozen zijn. Voor de tweede ronde van de verkiezingen met vacatures voor ouderling en ouderling-kerkrentmeester zijn er al diverse kandidaten aangemeld.

Ondertussen is er nog een nieuwe vacature voor ouderling-kerkrentmeester bijgekomen, namelijk die vanwege het aftreden van dhr. Hans Bas Val. Het leek ons verstandig om die vacature ook in deze tweede verkiezingsronde mee te nemen, zodat er dan twee vacatures voor ouderling-kerkrentmeester ontstaan. De gegevens hiervan vindt u onderaan deze mededeling.

Het is nu aan de kerkenraad om in de komende vergadering van 20 september de verkiezing voor de tweede ronde uit te schrijven.

Dan is de kerkenraad al aangevuld met de vier gekozen leden.

Vacature ouderling kerkrentmeester

In verband met het aftreden van dhr. Hans Bas Val is er een vacature ouderling-kerkrentmeester ontstaan.

Gemeenteleden van de Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland kunnen voor dit ambt kandidaten stellen. De brief met de kandidaat moet uiterlijk 19 september bij het secretariaat worden ingediend. Indien deze is ondertekend door minimaal 10 gemeenteleden zal de voorgedragen kandidaat automatisch op de kieslijst worden geplaatst.

Bij meer kandidaten dan er vacatures zijn, zal er een verkiezing uitgeschreven worden.

Tom Tempelaar, secretaris

Verjaardagen in Zuid-Nederland

Wij vermelden hier de leden die 75 hopen te worden of 80 jaar en ouder

Verjaardagen van 6 september t/m oktober 2021

6-sep	83	hr. A.E.D. Töpferwein	Bocholtz
9-sep	86	hr. P.G.A. Schwarzbich	Ossendrecht
16-sep	81	hr. F.W. Hilwig	Heusden
18-sep	80	mw. U.J. Grift - Goralski	Roosendaal
18-sep	89	hr. E.F. Keijzer	Eindhoven
19-sep	83	mw. C.F.T. van Maasbommel - Zwolle	Nijmegen
20-sep	81	mw. J.M. Harbers - Corstanje	Oudheusden
21-sep	86	mw. R.J. Beek	Veldhoven
26-sep	83	hr. S.F. Schwarz	Roermond
28-sep	86	hr. J. Callemeijn	Brunssum
30-sep	89	mw. W.F. Koning - Blok	Veldhoven
4-okt	90	mw. H.L. Ramaer - Asselbergs	Maastricht
13-okt	80	mw. W.J. Mali - Pot	Nijmegen
15-okt	87	mw. E. Pülhorn	?
15-okt	80	mw. M.R. Schröder	Selkant-Süsterseel
23-okt	85	mw. A. Groenen - Brandtner	Maastricht
24-okt	81	hr. L. Riedle	Hoogerheide
27-okt	84	mw. M. Lankreijer	Veldhoven
30-okt	75	mw. I.M.T. Stork	Nijmegen

Gefeliciteerd

Wanneer u geen prijs stelt om bij de verjaardagen genoemd te worden kunt u dit doorgeven aan de redactie.

Collecte voor Haïti

Huizen en andere gebouwen verwoest door de aardbeving met een kracht van 7,2 die op 14 augustus 2021 het zuidwesten van het land trof. Terwijl het dodental stijgt, zetten duizenden overlevenden zich schrap voor de tropische storm op weg naar de Caribische eilandnatie

(LWI) - De Lutherse Wereldfederatie (LWF) werkt samen met andere humanitaire hulporganisaties om te voorzien in de dringende behoeften van duizenden Haïtianen die zijn getroffen door een krachtige aardbeving die de Caribische eilandnatie op 14 augustus trof. Ambtenaren in Haïti hebben bevestigd dat meer dan 1.200 mensen zijn gedood en duizenden anderen gewond zijn geraakt bij de aardbeving die het zuidwesten van het eiland, dicht bij de op twee na grootste stad, Les Cayes, trof.

Minstens 12.000 huizen zijn beschadigd of vernield, evenals scholen, kerken, ziekenhuizen en andere openbare gebouwen. Wegen en bruggen zijn ook beschadigd of geblokkeerd door aardverschuivingen, terwijl er nog steeds krachtige naschokken worden gemeld, die de reddingsoperaties verder bemoeilijken.

Hulporganisaties waarschuwen dat het land nog meer verwoest kan worden door een tropische storm die naar verwachting binnenkort aan land zal gaan in Haïti.

LWF reageert op de noodsituatie via haar gemeenschappelijk kantoor in Haïti, in samenwerking met de Duitse protestantse kerkenorganisatie Diakonie Katastrophenhilfe (DKH) en Norwegian Church Aid (NCA).

In het afgelopen decennium heeft LWF verarmde gemeenschappen ondersteund die getroffen waren door een eerdere aardbeving, die in 2010 meer dan 200.000 levens eiste, en door de orkaan Matthew, die hetzelfde gebied trof als deze recente aardbeving en bijna anderhalf miljoen mensen in nood achterliet.

Bid alstublieft voor de mensen van Haïti, maar doneer ook aan de reddingsoperatie als dat mogelijk is.

De eerste interventies van ACT Forum Haïti-leden zijn gericht op het verstrekken van onderdak en schoon water, evenals psychosociale ondersteuning voor overlevenden. Er is dringend behoefte aan tenten en andere tijdelijke onderkomens, evenals aan basisbehoeften zoals voedsel, kleding, hygiëne en EHBO-koffers. Hulpdiensten die naar de zwaarst getroffen gebieden gaan, hebben ook voertuigen, brandstof, mobiele telefoons en simkaarten nodig, aangezien communicatielijnen zijn vernietigd in gebieden die het dichtst bij het epicentrum van de aardbeving liggen.

Voorzitter Raymond vervolgde: "We maken ons grote zorgen over de veiligheid van meer dan 20.000 gezinnen die hun huis zijn kwijtgeraakt door de aardbeving. Het meest zorgwekkend is de orkaan die nu richting Haïti trekt: ook scholen en kerken zijn verwoest, dus waar blijven die families?" LWF en haar partners proberen hen te ondersteunen, maar hebben dringend financiering nodig voor deze noodoperatie. "Bid alstublieft voor de mensen van Haïti," voegde hij eraan toe, "maar doneer ook aan de reddingsoperatie als dat mogelijk is."

Met de collecte van **19 september** kunt u bijdragen voor de noodhulp van de LWF voor de ramp in Haïti.

Indien u geld wil overmaken, dan kan dat naar bankrekening nr NL28 INGB 0000 0433 60 van het Nederlands Luthers Genootschap onder vermelding van: Haïti

Pastoraat
Algemeen/info
Huiskamerdienst

ds. S.J.A. Tempelaar
mw. M. de Vries-Dix
ds. W.J.H. Boon of ds. S. Freytag

040-262 3104
0165-552 392

Een nieuw begin

Na de zomervakantie maakt het kerkelijk leven zoals gewoonlijk een nieuwe frisse start. Om echt opnieuw te kunnen beginnen wil ik deze keer graag met u nadenken over het begin van ons geloof.

Over het werken van onze Heer Jezus Christus en zijn bedoeling. Hij kwam de mensen een nieuwe leer verkondigen om ze dichterbij God en zijn heerschappij te brengen. Of beter gezegd om ze te vertellen dat God en zijn koninkrijk dichterbij hen waren dan ze dachten. Deze verkondiging bracht hij om de mensen bij te staan bij alles wat ze ondernamen en meemaakten. En ze zo te helpen van God's wege. Want hulp van hoger hand konden de mensen wel gebruiken. Van hun kant moesten de mensen goed luisteren naar het Woord van God zoals Jezus dat vertelde en daarin geloven opdat het Woord zijn werk kon doen in hun hoofden en harten. Maar Jezus verkondigde niet alleen. Hij genas ze ook van allerlei kwalen. Debatteerde met mensen die niets van hem moesten hebben.

De evangeliën staan vol met verhalen over zijn toespraken, gesprekken en genezingen. Mattheüs, Marcus, Lucas en Johannes hebben uit verschillende invalshoeken over Jezus geschreven. Mattheüs bijvoorbeeld beschreef Jezus nadrukkelijk als leraar. Met name teksten in hoofdstuk vijf tot en met zeven, in de zogenaamde bergrede, zijn heel bekend geworden. Uitspraken van Jezus daarin noemen we nog altijd de zaligsprekingen, ook al is het "zalig" in nieuwe vertalingen vervangen door het woord "gelukkig". De bedoeling is duidelijk. Als een mens zich houdt aan de leer van Jezus die hij namens God verkondigt, wordt hij/zij een gelukkig mens.

Ik nodig u uit om thuis de bergrede eens te lezen (Mattheüs 5-7). De tekst doet soms welda dig aan, maakt soms een beetje onrustig maar stemt in ieder geval tot nadenken over wat Jezus al lemaal zegt over leven uit geloof.

In zijn grote liefde voor God en mensen heeft Jezus heel veel voor hen gedaan. Zijn leven stond in het teken van God en mensen "dienen". Hij heeft mensen lichamelijk of geestelijk genezen. Hij heeft velen een nieuw perspectief geboden. Hij gaf zicht op een toekomst met de God die hij zijn Vader noemde. God die de liefde zelf is die er voor iedereen is. En die op Zijn beurt van alle mensen liefde vraagt voor Hem zelf in de eerste plaats. En voor elkaar als voor zichzelf. Behandel een ander zoals jezelf behandeld wil worden.

Verreweg de meesten waren Jezus dankbaar. Maar er waren groeperingen die altijd weer iets negatiefs moesten opmerken en die een steeds grotere hekel aan Jezus kregen. Ze meenden dat zij het Woord van God beter kenden en begrepen dan Jezus. Er ontbrak echt geen letter aan hun weteskennis.

We weten wel wie ze waren: o.a. Schriftgeleerden, hogepriesters, farizeeën. Wat ze echter niet deden was "zich laten leiden door de Geest van Gods liefde" waarmee Jezus sprak en werkte. Die Geest van liefde was het grote verschil tus-

sen Jezus en zijn tegenstanders. Hun haat jegens Jezus werd steeds groter. Dat heeft Jezus uiteindelijk het leven gekost. Zijn dood en toch voortleven vormen een bijzonder verhaal op zich.

Door de verhalen over zijn werk onder de mensen is Jezus nog steeds velen tot steun. Vooral de Geest van liefde die hij heeft uitgedragen bij alles wat hij zei en deed, is voor christenen de bezielende kracht bij alles wat ze zeggen en ondernemen. Laat die niet verstikt worden door allerlei verlangens naar andere dingen, zegt het evangelie. Dat betekent niet dat het leven uit die Geest altijd even gemakkelijk is.

Leven vanuit een overtuiging die door velen niet gedeeld en begrepen wordt, is een uitdaging. Zelfs binnen de kerk. Zelfs al verlangen

zoveel mensen naar liefde. Bij verschil van mening hebben mensen graag het gelijk aan hun kant. Ze kunnen zo overtuigd zijn van hun gelijk, dat ze niet meer horen wat de ander precies zegt en bedoelt. Ze kunnen zelfs vergeten dat voor christenen de werking van de Geest van liefde belangrijker moet zijn dan letters van welke wet ook. Maar het is wel die Geest van Gods liefde die met zijn werking de gemeente bijeen moet houden.

Dat betekent dat woorden van of over liefde alleen niet genoeg zijn. Liefde moet daadwerkelijk blijken en gebeuren. Jezus wilde graag dat zijn volgelingen daarvan doordrongen zijn. En dat Zijn gemeenten daarvan een levend voorbeeld zijn.

ds. Fia Tempelaar-van Leeuwen

Kern Eindhoven

Pastoraat: ds. S. Freytag
Gastpredikanten / organisten: mw. E.M. Eekel-Schendelaar
Present / ouderencontact: mw. A. Hoyer
Kinderoppas: hr. R. Schaak

06-4395 5283

Agenda

Donderdag 7 okt. 19:45 u. KernCommissie vergadering

n.n.b.

Eindhoven Koffiebijeenkomst

In de verwachting dat deze koffiebijeenkomsten weer op de gewone manier door kunnen gaan hebben we een maandelijkse koffiebijeenkomst gepland.

Naast het met elkaar bijpraten zal er altijd ook een onderwerp zijn waarover we met elkaar van gedachten kunnen wisselen.

Laat u ons weten of u vervoer nodig heeft dan proberen wij er voor zorg te dragen dat u wordt opgehaald en thuisgebracht. Hiervoor contact opnemen met ds. S. Freytag:
via e-mail: ds.freytag@lutherszuidnederland.nl
of telefonisch: 06 43 955 283

De bijeenkomsten zijn:

- **Donderdag 16 september 10:30 - 12:30 uur**
- in de Dommelhoeferkerk
- **Donderdag 21 oktober 10:30 - 12:30 uur**
- in de Dommelhoeferkerk

Tot ziens, ds. Susanne Freytag

Berichten uit Armenië

Het is lang geleden dat we zoveel blijde berichten uit Armenië kregen. De leraressen waren dolgelukkig met het geld van onze kerk. Er was een groot bedrag van €1.247,- van giften en collectes voor de kinderkampen binnengekomen.

Het was heet en droog en Ghuschik zag er tegenop om op de stoffige berg een kinderkamp te houden. Ze zocht contact met burgemeester David, hij begreep dit probleem en samen bedachten ze dat het kamp een educatieve vorm zou krijgen. David nam contact met connecties in Gyumri op.

De kinderen mochten verblijven in een hotel en David nam de kosten op zich.

Ze namen contact op met een educatief milieu opleidingsbureau waarvan de studenten van afval en plastic, plasticen en schilderijen maakten. De kinderen die nog nooit in Gumri waren geweest, gingen met de bus op reis, dat was op zich al een belevenis en groot feest.

In Gumri begeleiden de studenten de kinderen naar de tentoonstellingen en musea. Ook werden er statige gebouwen en mooie huizen bekeken, parken en voorstellingen.

Zomerkamp

voor de kinderen uit de regio van Snogh

Omdat het te heet was deze zomer in de bergen waar het zomerkamp was gepland, heeft de burgermeester en onze contactpersoon aldaar naar een alternatief gezocht.

Het werd een zeer interessante tocht naar de stad Gyumri (in het midden van Armenië) De kinderen, die normaal gesproken nooit buiten hun eigen dorp komen konden nu met een bustocht naar deze grote stad.

Het verblijf in Gyumri betrof 7 dagen in een hotel (betaald door de burgermeester) en er was een educatief interessant programma gemaakt door onze contactpersoon Ghuschik ter plaatse (betaald door onze sponsors en de stichting). Het betrof een project gemaakt door kunste-

Het was een groot succes, dit educatieve en milieu bewuste kinderkamp!

En vol positieve indrukken gingen ze weer met de bus terug naar huis. Ze hebben in jaren niet zo'n fijn kinderkamp gehad.

Gelukkig gaat de corona ook iets beter. We hebben drie gezinnen erbij, één gezin bij Ghuschik en twee gezinnen bij Armine.

Het kamp van Armine wordt later gehouden en berichten we de volgende keer over.

Door de grote en constante inzet van mw. Greet Droogdijk zijn er in de afgelopen periode weer 85 truien, mutsen en sjaals afgeleverd in de meest smaakvolle patronen en vrolijke kleuren.

Heerlijk voor de kinderen, want na de hitte van de zomer, volgt er in Armenië meestal een ongelooflijk koude winter en zijn de truien heel welkom als ze in de scholen en in het weeshuis worden uitgedeeld.

Graag wil ik u allen heel hartelijk danken voor de gulle gaven, die zoveel dankbaar plezier bij de kinderen hebben veroorzaakt en na alle oorlogsellende weer vertrouwen in toekomst geven.

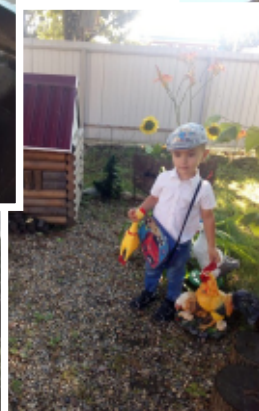
Thea Dik

naars/studenten uit Gyumri die recyclebare spullen in een groot kunstproject lieten zien hoe ze met wegwerpmateriaal kunst konden maken. Zeer interessant vonden onze kinderen het. Ook leerden ze de grote stad een beetje kennen, bezochten ze interessante huizen aldaar en kregen ze workshops, voorlichting over gezonde voeding, afval verzameling en plastic hergebruik. Ook was er tijd voor ontspanning. De kinderen vonden het zeer geslaagd en waren heel blij met dit alternatieve zomerkamp.

Hiernaast staan wat foto's over het zomerkamp van Ghuschik en haar kinderen uit Snogh.

secretaris St. Kinderhulp Armenië

Saskia Hesse

Zomerkamp voor de kinderen uit de regio van Snogh naar de stad Gyumri

Verjaardagen kinderen

In oktober hoort Carlotta Walenciak 12 jaar te worden, alvast gefeliciteerd!

Kern Heusden

Algemeen:

mw. H. Haaksema

Pastoraat/Gastpredikanten:

mw. J. de Kruijf

073-511 7006

hannydk@planet.nl

Weer samen thuis

De voornaamste bezigheid in ons kerkgebouw was het afgelopen jaar steeds opnieuw de kerk schoon en klaarmaken voor als het weer mag en kan. Bij het wegsturen van de kopij verheugen wij ons allen op een samenzijn op zondag. Tegelijkertijd klinken er alweer verontrustende verhalen in de media uit wetenschappelijke hoek over besmettingsrisico's. We doen het dan ook voorzichtig aan. Eén Luthers liedje aan het eind en dan gauw weer de buitenlucht in.

Laten we elkaar vasthouden, maar dan in overdrachtelijke zin!

Een zonnig najaar toegewenst!

Klazien Laansma

Pastoraat: ds. S. Freytag
Coördinatie: prof. dr. M. Matthias
Bankrekening Kern Nijmegen NL78 INGB 0000 9740 48 Evang-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland
06-4395 5283

Van de kerncommissie

De kerk van de Nazarener

We lazen op de website van de kerk van de Nazarener dat ze om de veertien dagen open kerk houden in de Lutherse kerk. Zij zijn lid van de Raad van kerken Nijmegen.

De vraag kwam op wat voor een kerkgenootschap zij zijn. Niet iedereen kent dit kerkgenootschap. We wilden graag beter kennis maken met deze kerkelijke medegebruikers van de kerk. We besloten om een kennismakingsgesprek te vragen.

Zoals afgesproken hebben we een kennismakingsgesprek gehouden dat was een heel goed gesprek. Het is goed elkaar te beter te leren kennen.

Afgelopen donderdag 8 juli is er brand geweest in hun eigen kerkgebouw. De schade is zo groot dat ze zeker enkele maanden hun eigen kerkgebouw niet kunnen gebruiken. Op de zondagen dat we geen dienst hebben horen ze onze kerk en ook op andere dagen voor een aantal van hun activiteiten.

Leren van Luther

De cursus Leren van Luther organiseren we weer in de Maranathakerk omdat dit een herstart is van de afgelopen jaar vanwege corona afgebroken cursus. Dan is het goed om deze ook op dezelfde locatie weer aan te bieden.

Heilig Avondmaal

Een jaar lang vierten we nu vanwege corona het Heilig Avondmaal met kleine bekertjes. Dat waren papieren of plastic bekertjes. Nu de verwachting is dat we nog iets langer op deze voet doorgaan zochten we naar andere mogelijkheden. Er zullen kleine bekertjes worden aangeschaft.

Open monumentendag

Ook dit jaar is onze kerk weer geopend voor bezoekers tijdens het Monumentenweekend op 11 en 12 september. Vanwege Corona is dit het afgelopen jaar helaas niet door gegaan. Iedereen is van harte welkom. Voor 2021 is het thema 'Inclusie' onder de slogan 'Mijn monument is jouw monument'. Een vrije vertaling van Mi casa es su casa, waarbij gastvrijheid en openheid centraal staan!

Susanne Freytag

Gesprek over de kern Nijmegen nieuwe plannen

Wie zijn wij als lutheranen in Nijmegen en omgeving? Wat ervaren we als belangrijk? Wat hebben we te bieden? Je kunt pas bepalen wat je gaat doen, als je weet wie je bent en wat je bronnen zijn. Dat gesprek over wie we zijn vinden we belangrijk. Met dat gesprek over onze identiteit willen we een begin maken op zondag 17 oktober na de dienst.

De kerncommissie heeft vervolgens nagedacht over plannen voor de komende tijd. Al pratende kwamen veel ideeën op. Wat zijn de kansen en mogelijkheden voor onze lutherse kern in Nijmegen? In het gesprek met u willen we bekijken welke plannen zo inspirerend zijn dat we er samen voor gaan.

De kerncommissie heeft een concept-beleidsnotitie opgesteld die we graag met u delen. Maar nog belangrijker is dat we deze notitie graag naar aanleiding van het gesprek op 17 oktober ook weer willen bijstellen. Geprinte exemplaren van deze notitie liggen in de kerk om na de diensten mee te nemen. Daarnaast zullen we deze notitie via onze nieuwsbrief beschikbaar stellen aan allen die deze nieuwsbrief ontvangen.

We verheugen ons op het gesprek met u – komt u ook zondag 17 oktober naar de kerk?

De bijeenkomst wordt afgesloten met een gezamenlijke lunch. Om ongeveer te kunnen inschatten hoeveel we hiervoor moeten inkopen vinden we het fijn wanneer u ons laat weten als u van plan bent om te komen.

Aanmelden via e-mail bij Markus Matthias:
mmatthias@pthu.nl

De kerncommissie

Terugblik op de coronatijd

Er is in deze “Corona-tijd” niets zo moeilijk als in stilte afscheid nemen van mensen die je gekend hebt en respect wilt betonen. Mensen, die je extra dierbaar zijn geworden, omdat je ze al bijna je hele leven hebt gekend en meegemaakt. Zoals je vader en je moeder.

Dat overkwam ons gemeentelid mw. Annemarie van Diepen-Hovingh. In de laatste anderhalf jaar moest zij afscheid nemen van vader én moeder, **Bert en Els Hovingh**. Zij hebben aan de wieg gestaan van de Lutherse gemeente Eindhoven. Na een moeilijke tijd is er rust en vrede gekomen. Al die jaren, dat ze actief waren en dat ze de gemeente trouw zijn gebleven, is reden tot grote dankbaarheid.

Zoals u in ons landelijke blad ELK Kwartaal hebt kunnen lezen is op **5 april 2021 dhr. T.B. Strasser** overleden (geb. 2 april 1942). Thomas Bernard Strasser, wonend in Bommel was als recht besnaarde Amsterdammer (belijdenis bij ds. C. Pel in de Augustanakerk) een echt buitensmens geworden, midden tussen de schapen! Rond 1967 kwam Tom Strasser naar Arnhem en later Nijmegen. Als registeraccountant werd hij op 25 maart 1973 ingezegend als ouderling-kerkrentmeester in de Evangelisch-Lutherse Gemeente Nijmegen.

Zijn kritische geest t.a.v. de middelen en de mogelijkheden van Luthers Nijmegen, hebben ons zeker meer dan 12 jaren begeleid. Als lid van het Pensioenfonds van de Lutherse predikanten en predikantsweduwen heeft hij mede de Lutherse pensioenen up-to-date gebracht en is hij daarvoor van grote betekenis geweest. Zeker in de onderhandelingen met onze toenmalige partnerkerk de “Nord-Elbische Evangelisch Lutherische Kirche.” Hij was zeer sceptisch t.a.v. het voortbestaan van de Lutherse Gemeente Nijmegen en liet zich overschrijven naar de PG Elst. Maar we bleven met hem in contact, want hij bleef Lutheraan in hart en nieren. We gedenken hem met dankbaarheid en wensen de familie veel sterkte met dit verlies.

Op **vrijdag 30 april** overleed in het CWZ mw. **Gertie Geurkink**, geboren in 1948 in Winterswijk. Haar uitvaart is nog stiller verlopen dan haar drukke en volle leven deed vermoeden. Uiteindelijk kwam zij in Nijmegen terecht en na een persoonlijke zoektocht belandde ze in de Lutherse kerk, waar ze zich thuis voelde. Haar gezondheid liet zeer te wensen over en na verschillende ziekenhuisopnames, diagnoses en operaties kwam zij in een rolstoel terecht. Zij liet zich niet uit het veld slaan en bleef trouw komen en liet zich na belijdenis-catechisatie bij ds. Akerboom dopen in de Lutherse kerk op 22 mei 1994, tezamen met kleine baby Jensen. Een feestelijk en bijzonder gebeuren voor de gehele gemeente. Ze woonde de laatste jaren in Lent en was trots op haar aangepaste huisje. Ze ging op pad om foto's te maken van de natuur rondom Nijmegen en zij had het goed met vriendin Yvonne Wind. Totdat Corona toesloeg.

Bij de uitvaart van Gertie konden wij niet zijn, mw. Thea Speklé, die haar veel geholpen heeft, een buurvrouw uit Lent, vriendin Yvonne en ondergetekende.

Wij wilden graag afscheid nemen, na zoveel lief en leed te hebben gedeeld. Thea en ik hadden een lied geïmproviseerd. Maar de plaats werd niet duidelijk bekend en wij kwamen voor niets, te laat en op de verkeerde plek. Verdrietig. Daarom is het belangrijk voor de gemeente haar te gedenken.

De woorden uitgesproken bij een uitvaart zijn daarom zo passend: "Haar naam staat geschreven in de palm van Gods hand." Want iedereen is bekend bij God. Moge zij rusten in vrede.

In Arnhem overleed **Ijmke Lubbers-Kraak**, voor ons Imy, echtgenote van Dirk Lubbers. Zij werd geboren op 3 september 1934 te Drachten en overleed op **26 juli 2021**. Waarom wij haar in Nijmegen met warme gevoelens herdenken is, omdat zij en haar man tijdens een moeilijke periode in Luthers Arnhem de weg hadden gevonden naar Nijmegen. Zij zag toen de moeilijke tijd die de gemeenten Arnhem en Nijmegen doormaakten als inspiratie voor haar creativiteit.

Toen wij bij de koffie spraken over de traditionele Kerstgroet aan alle gemeenteleden met

een speciale kaart, bood zij meteen aan die kaart zelf te maken. Ze maakte met borduur-, plak- en knipwerk drie verschillende ontwerpen en wij mochten daaruit kiezen. De dominee maakte een gedicht of tekst en vóór oktober/november waren 80 kaarten klaar. Zo heeft zij enige jaren de Kerstgroet van de Lutherse Gemeente Nijmegen verzorgd! Fijntjes geborduurd of geknipt en geplakt.

Ze begon in de zomer al met het werk. Hier is zoveel aandacht en werk en tijd aan besteed! Dat mogen we nooit vergeten! Ook na het overlijden van haar echtgenoot heeft zij ons nog trouw van haar handwerk laten genieten! Misschien is zij met de engelen weer gaan borduren! Rust en vrede wensen wij haar toe! De nabestaanden mogen weten, dat zij een bijzondere tante hadden.

Jammer genoeg krijgen wij deze tijd te veel rouwkaarten. Maar het is goed de band te bewaren tussen de levenden en de doden in de gemeente. Want dan leren we hoeveel er is gedaan en gezwogen om de gemeente door goede en kwade tijden te loodsen. En dan nog is het niet aan ons of het Woord doorklinkt in deze wereld.

Lied 416 uit het liedboek wilden wij graag zingen bij de Uitvaart van Gertie Geurkink. Als bemoediging!

U allen: Ga met God en Hij zal bij je zijn.

*ds. Perla Akerboom,
Emeritus-predikant*

Pastoraat: ds. S. Freytag
Diaconie: mw. K. Mulder
Ledenadministratie: mw. G. Boon
Coördinatie: dhr. H. Oosterveer

06-4395 5283

We mogen weer

Collectes

We zijn 23 mei weer voorzichtig met de kerkdiensten begonnen. Koffiedrinken durfden we nog niet, maar het was fijn om elkaar weer te zien.

Ondertussen zingen we ook al weer zachtjes mee, ook al kost dat soms wat moeite.

Op 18 juli was de laatste keer dat ds. Boon als onze eigen dominee bij ons voorging, na 40 jaar gaat hij met emeritaat. Bijna 20 jaar is hij in Heerlen onze voorganger geweest. Dat was voor ons een goede reden om weer voor de eerste keer, samen met Willem en Gerda, koffie te drinken, natuurlijk met alle voorzorgsmaatregelen die nodig waren.

*Kerkdienst ter gelegenheid van het emeritaat
van ds. Willem Boon
is op zondag 26 september om 15:00 uur
Zie pagina 4-5*

Ondertussen zijn we natuurlijk in Zuid Limburg behoorlijk geschrokken van de overstromingen. Een van onze kerkbezoekers woonde net in Valkenburg en moest hals over kop evacueren naar Geleen. Zoiets is niet makkelijk.

Bij anderen kwam het water de straat in, maar stopte het gelukkig op tijd. Dit doet de mens wel even stilstaan bij de krachten van de natuur, we hebben echt niet alles onder controle. Wie had kunnen denken dat er onverwacht zoveel water door Valkenburg en omgeving kon stromen.

Keety Mulder

12 sept. Collecte voor Ghana: De Ghanese kerk stimuleert jongeren met vaktrainingen, zoals kleermaker, kapper of timmerman. Zo kunnen ze in hun eigen dorpen in het arme noorden van Ghana blijven.

26 sept. Deze collecte is voor 2 doelen en wordt gedeeld: de helft gaat naar de Martin Luther Bund en de andere helft gaat naar de Stichting Wijkpresentie Heerlen, dat zijn de huurders van onze bijgebouwen.

10 okt. Zendingscollecte voor Syrië. De kerk in Syrië heeft een onmisbare taak in de samenleving en biedt hulp aan iedereen ongeacht geloof of afkomst. Daarom helpt Kerk in Actie bij de wederopbouw van de kerken.

24 okt. SLAB : Stichting Luthers Accommodatie Beheer.

Keety Mulder

Contactadressen

Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland

Predikanten

mw. ds. S. Freytag

☎ 06-4395 5283
St. Jorislaan 14
5611PM Eindhoven

e-mailadres:

✉ ds.freytag@lutherszuidnederland.nl

ds. W.J.H. Boon

☎ 06-4070 4017
Birder Strasse 16
52538 Selfkant-Höngen (D)

e-mailadres:

✉ ds.boon@lutherszuidnederland.nl

Kerkenraad

Secretaris: hr. T. Tempelaar
e-mail: secretariaat@lutherszuidnederland.nl
tel: 040-262 3104

Rekeningen
Graag de juiste tenaamstelling vermelden.

Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland
NL43 RABO 0373 7412 51
NL87 INGB 0001 1373 31
NL25 ABNA 0860 1918 42

Diaconie Evangelisch-Lutherse Gemeente Zuid-Nederland
NL57 RABO 0373 7110 26

Overige
S.O.S. Telefonische hulpdienst [Sensoor]
tel: 040-212 5566

Luthers Zuid-Nederland op Internet:
www.lutherszuidnederland.nl

KERKDIENSTEN

Eindhoven

Dommelhofstraat 1A
Eindhoven
Aanvang 9:30 u.
(tenzij anders vermeld)

**ONDER
VOORBEHOUD**
in verband met corona

12 sept. - 15e z. na Trinitatis
ds. S. Freytag
Viering Heilig Avondmaal

19 sept. - 16e z. na Trinitatis
dr. T.H.M. Akerboom [Nijmegen]

3 okt. - 18e z. na Trinitatis
Geen dienst

10 okt. - 19e z. na Trinitatis
Geen dienst [i.v.m. Marathon]

17 okt. - 20e z. na Trinitatis
Lekendienst
[dienst door en voor gemeenteleden]

24 okt. - 21e z. na Trinitatis
ds. J. van den Brink [Eindhoven]

31 okt. - 22e z. na Trinitatis
Hervormingsdag [DoReLU]
ds. S. Freytag
Aanvang 10:30 uur [LET OP Wintertijd]

Heusden

Putterstraat 32
Heusden
Aanvang 10:30 uur
(tenzij anders vermeld)

19 sept. - 16e z. na Trinitatis
ds. W.J.H. Boon

3 okt. - 18e z. na Trinitatis
ds. S. Freytag
Viering Heilig Avondmaal

17 okt. - 20e z. na Trinitatis
drs. E.E. Aarsen [Amsterdam]

31 okt. - Hervormingsdag
in Catharinakerk
ds. L.E. Vos [Zwolle]

26 sept. - 17 z. na Trinitatis
Feestelijke dienst ter gelegenheid
van het emeritaat
van ds. Willem Boon
in Heerlen
Aanvang 15:00 uur
(zie pagina 4-5)

KERKDIENSTEN

Nijmegen

Prins Hendrikstraat 79
Nijmegen
Aanvang 10:00 u.
(tenzij anders vermeld)

**ONDER
VOORBEHOUD**
in verband met corona

19 sept. - 15e z. na Trinitatis
ds. S. Freytag
Viering Heilig Avondmaal

3 okt. - 17e z. na Trinitatis
hr. Th. van Driel

17 okt. - 19e z. na Trinitatis
ds. S. Freytag
Viering Heilig Avondmaal

31 okt. Hervormingsdag
andere bijeenkomst

7 nov. - 22e z. na Trinitatis
hr. Th. van Driel

Zuid-Limburg

Meezenbroekerweg 70
Heerlen
Aanvang 10:30 uur
(tenzij anders vermeld)

12 sept. - 15e z. na Trinitatis
dr. T.H.M. Akerboom

26 sept. - 17e z. na Trinitatis
ds. S. Freytag
Dienst ter gelegenheid
van het emeritaat
van ds. Willem Boon
Aanvang 15:00 uur

10 okt. - 19e z. na Trinitatis
ds. C. Hollemans

24 okt. - 21e z. na Trinitatis
pastoor P. Coemans

7 nov. - 2 na laatste z. na Trinitatis
ds. S. Freytag
Viering Heilig Avondmaal

Bergen op Zoom

maandag 18 oktober
dienst in de Gertrudiskerk
Kerkstraat 7, Bergen op Zoom
drs. J.B. Val
Aanvang 13:30 uur

lutherszuidnederland.nl

